

ПРЕМІЯ

ім. М. І. УЛЯНОВОЇ

Тридцять сім міських, районних та багатотиражних газет були в 1968—69 роках відзначені преміями і почесними грамотами імені М. І. Ульянової, встановленими правлінням Спілки журналістів СРСР.

В цьому році премії кращим газетам буде присуджено шість до Дня преси — 5 травня. Висунення місцевих газет на здобуття премії імені М. І. Ульянової за підсумками роботи в 1969 році провадять республіканські, крайові та обласні організації Спілки журналістів з 1 березня до 1 квітня цього року.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН. ЄДНАЙТЕСЯ!

МОЛОДІЙНИЙ КОМКОМ

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

№ 14 (1182)

ВІВТОРОК

3 ЛЮТОГО

1970 р.

Ціна 2 коп.

ПЕРЕМОЖЦІ ВИЗНАЧЕНІ

Пам'ятними вимпелами та почесними грамотами ЦК ЛКСМУ України нагороджені комсомольські організації заводу «Запоріжсталь», колгоспу «Заповіт Ілліча» Обухівського району Київської області, Глуховецької середньої школи Козятинського району Вінницької області, Сумського технічного училища № 2 та Житомирського автошляхового технікуму. Вони вийшли переможцями в огляді військово-спортивної роботи первинних комсомольських організацій республіки, присвяченому 50-річчю ЛКСМУ.

За час огляду проведена певна робота по роз'ясненню молоді вимог закону «Про загальний військовий обов'язок», пропаганда військово-технічних знань, фізичної культури і спорту, проведено багато тематичних вечорів, зустрічей юнаків і дівчат з ветеранами революції, громадянської та Великої Вітчизняної воєн, Героями Радянського Союзу і Героями Соціалістичної Праці, відмінниками

ми бойової і політичної підготовки Радянських Збройних Сил, провідними спортсменами.

Учасники огляду — комсомольці підприємств, колгоспів і радгоспів, вищих і середніх спеціальних учбових закладів, загальноосвітніх шкіл і професійно-технічних училищ побували в походах по місцях минулих боїв, провели змагання та спартакіади з технічних та військово-прикладних видів спорту, військово-спортивні ігри, відкрили сотні музеїв і кімнат революційної, бойової і трудової слави радянського народу. Зміцнено матеріально-технічну базу для занять з фізичної культури та військово-прикладних видів спорту, прийшло поповнення до спортивних секцій ДСТ та гуртків ДТСААФ, поліпшилась підготовка юнаків до служби в Збройних Силах, шефство над військовими частинами та училищами, розташованими на території республіки.

(РАТАУ).

В похід за технічний всеобуч, КОМСОМОЛІЄ!

Бюро обкому комсомолу схвалило звернення старшокласників Новоукраїнського району до всіх старшокласників області вирушити в похід за оволодіння технічними сільськогосподарськими професіями.

Райкоми, міськкоми комсомолу, відділи народної освіти зобов'язано організувати широке обговорення цього звернення. А комсомольські організації колгоспів і радгоспів — взяти шефство над середніми школами з питань створення умов для оволодіння учнями технічними сільськогосподарськими професіями.

Бюро обкому комсомолу постановило також обговорити звернення новоукраїнських старшокласників на традиційному обласному зльоті учнівських виробничих бригад.

ЗВЕРНЕННЯ

учасників зборів старшокласників Новоукраїнського району до всіх учнів шкіл Кіровоградської області

Ми, учасники районних зборів старшокласників, з участю делегатів Третього Всесоюзного з'їзду колгоспників, вирішили відгукнутись на заклик партії і комсомолу про розгортання масового руху за оволодіння сільськими технічними професіями.

Умови для цього в нас є. Працюючи в технічних і юнацьких гуртках, на пришкольніх навчально-дослідних ділянках, у майстернях, ми вчимося любити працю і шанувати людей праці.

Тільки в Комишуватській середній школі із 147 випускників останніх трьох років, 82 одержали права трактористів-машиністів. Значна частина з них стала гідним поповненням колгоспної сім'ї.

Ми звертаємось до всіх старшокласників області із закликом розгорнути рух за оволодіння технічними професіями. Закликаємо кожного юнака та дівчину оволодіти однією з технічних сільськогосподарських спеціальностей.

Навчання по оволодінню професією механізатора будемо поєднувати з дослідницькою роботою і продуктивною працею на полях учнівських бригад, із шефством над тваринницькими фермами.

Велику допомогу ми можемо надати колгоспам і радгоспам у збереженні ґрунтів від ерозії, залісненні ярів і балок, вирощуванні в школі і дома кролів.

Ми закликаємо всіх учнів області

цінувати працю хліборобів, завжди пам'ятати, що в кожне зернятко, в кожний шматок хліба вкладено самовіддану працю багатьох людей.

Виконуючи Постанову ЦК КП України «Про подальше поліпшення роботи по професійній орієнтації та трудовому вихованню учнів у загальноосвітніх школах УРСР», правління колгоспів імені ХХ з'їзду КПРС та імені Фрунзе виділили Комишуватській та Глодоській середнім школам необхідні машини та механізми для практичного використання. Виділили також відповідне обладнання для кабінетів механізації.

Потрібно, щоб кожний колгосп подбав про обладнання кабінетів у місцевій школі.

Для шкіл, які не мають кваліфікованих учителів механізації сільського господарства, виділили найбільш досвідчених спеціалістів із відповідною освітою і нахилом до викладацької роботи.

Учнівським виробничим бригадам слід виділити найбільш зручні для обробки ділянки. Під час роботи на полях постійно надавати їм допомогу сільськогосподарською технікою, порадами. Треба допомогти школам в обладнанні комсомольсько-молодіжних таборів праці і відпочинку.

Юні друзі! Поля і ферми, виробничі колективи чекають наших молодих дужих рук!

ТЕЗИ ЦК КПРС—В МАСИ

«Ленін і наш край», «Життя, думки і діла Ілліча».

ТЕРНОПІЛЬ. 30 тисяч агітаторів і політінформаторів області проводять роз'яснення Тез ЦК КПРС «До 100-річчя з дня народження Володимира Ілліча Леніна». З бібліотек кабінетів політичної освіти райкомів партії організовано виставки, проводяться огляди літератури, а також конференції читачів, присвячені мові Леніна.

(РАТАУ).

ПОЛТАВА. Тут відбулась обласна методологічна нарада-семінар по вивченню Тез ЦК КПРС «До 100-річчя з дня народження Володимира Ілліча Леніна» в різних ланках системи політичної освіти.

(РАТАУ).

На зборах старшокласників Новоукраїнського району. Групкомсорг ковальсько-молодіжної бригади колгоспу «Дружба» тракторист Микола Давидов (другий зліва) розповідає школярам про свою роботу.

КОНКУРС НА ГАЗЕТНИЙ МАТЕРІАЛ

БАТЬКІВСЬКА БОРОЗНА

Я НЕ МОВ бачу, як ти, Іване, швидко йдеш в'юною стежкою. Позаду залишився в оточенні безлітних тополь табір зимового розташування мехзаводу, в якому ти докині працював. Там твої товариші готують техніку до весни.

А ти вже не з ними, і гадаєш, що вирішив правильно. Бо ж начальник мехзагону сказав, що ти погано відремонтував сілваку. Ти відповів різко:

— Не так, то я зовсім нічого не буду ремонтувати!

— Не будеш, — спокійно зауважив начальник, — не одержиш весною й машин. Адже у час, Ваю, такє правило.

Потрібна мені ваша техніка! — уже сердитіше заговорив ти. — Чи й не радість у ма-зуті ті багаторічні копальні!

Синий механізатор трохи зблід, слова йому застрягли в горлі. А ти, Іване, кинув йому до ніг ключі, якими працював, круто повернувся і попрямував до села. Начальник гукнув на тебе, повернувшись, поринався розказати про твого батька, з яким вони разом до війни працювали трактористами, і який загинув на фронті. Але ти не повернувся.

— Таких робіт сотню можу знайти, — сказав ти мені по зустрічі. А потім запитав: — Чи правильно зробив? Все-таки до цієї роботи найбільше тягну. Тільки оті догляди та ремонтні поперек горда стелять.

У ту хвилину я теж нічого переконливого тобі не міг сказати, лиш пообіцяв, що опісля надішлю листа.

Рішення написати тобі язиріло відразу, коли

зустрівся з однією сім'єю, розповів про яку й буде відповіддю на твоє запитання. А втім по порядку.

...Країна тоді тільки ставала на ноги. Трактор, який робітники Петрограда надіслали Велікомечетський комуні (імені Воронського), був чимось неземним для молодого комуняра Дмитра Хроменка. Стократ щасливішим за себе вважав на кілька років старшого Семена, якому вилало закінчити десь далеко курси трактористів і тепер осідлати цього сталевого коня.

— Чуєш, Сеню, а мене зможеш навчити? — після довгих хвилювань звернувся якимсь взимку благально до тракториста.

— Чого ж, — у відповідь дам. Теорію по них вивчатимеш, а практику прокодиштимеш у мене. Удвох якимсь може й осягнемо, — дружно поплескав по плечі.

Вдень порався Дмитро біля комуністських коней, а ввечері, коли всі йшли на відпочинок, заслідував лампу, сідав у комірчик і починав читати конспект.

Коли підраядався світлом, йшов до Семена і прохав вичитати за ніч показати на тракторі.

Весною в комуну приїхав другий трактор.

Ного доручили Дмитру Хроменку.

— Трактори тоді знаєш які були? Від зорі до зорі орал, потім до півночі ладнали, — згадав нині Дмитро Терентійович. — А втім, найбільш роботи від цієї, я не міг знати.

Спливл роки. Комуна перетворилась у колгосп. Техніку було передано в МТС.

Потім війна. Дмитро Терентійович б'ється в ворогом, що посяг на мирну працю хлібороба.

— Медалі — свіден його здатності в боях. Всі роки мирної праці Д. Т. Хроменко знову біля трактора.

— На моїх очах великі зміни сталися і в технічному оснащенні, — говорив нині механізатор. — Бже через п'ятнадцять літ після війни в нашому колгоспі отих перших тракторів не було. Нові, потужніші й надійніші, їх замінили.

У сім'ї Дмитра Терентійовича в той час сини Едуард і Олександр підросли.

— Куди нам, батьку? — запитували.

— Дивіться самі. Я, діти, більшу частину свого трудового життя на тракторі, — говорив їм те, — Якщо у вас душа лежить до цієї

справи, то я не проти. Тепер легше мети до сьяти. В училище тільки вступаєте.

То було майже десять років тому. Нині Едуард і Олександр Хроменки — передові механізатори колгоспу імені ХХІІ з'їзду КПРС. Молодий комуніст Едуард Хроменко в минулому році зі своєю ланкою виростив найвищий по господарству врожай кукурудзи. Комсомолець Олександр Хроменко добре трудився на вирощуванні і збиранні цукрових буряків. До того ж обидва вчаться у вечірній школі.

— Обігнали мене сини, — задоволено посміхався Дмитро Терентійович. — Я всього чотири класи маю. — Та що поробиш, вони ж молоді, а в мене вже літа.

Два роки тому Д. Т. Хроменку призначена пенсія по старості. Та однак не сидить вдома ветеран. Працює на тракторі в бригаді овочівників. Невисокий, кряхтливий, він продовжує вести борозну, по якій уже йдуть і сини.

— Без роботи не можу. А ліпшої за цю не знайду, — говорив за свою професію механізатор. Такої думки і його сини.

А ти, Іване, говориш, що сотню робіт знайдеш. Але чи впевнений ти, що, проживши кращі роки життя, зможеш сказати, як Дмитро Терентійович і його сини: «Я не жалкую, що став у цю борозну». Подумай. Може борозна, по якій починав їти твій батько, і, якби не війна, то, певне, і досі б ішов, хоч і не зовсім легка, але все ж таки—твоя життєва борозна.

М. ОПРИШКО.
Колгосп імені ХХІІ з'їзду КПРС
Новгородківського району.

ТВІЙ КОМСОМОЛЬСЬКИЙ ОРІЄНТИР

КОМСОМОЛКОЮ Людмила Каргіна, як і багато її ровесників, стала в школі. Коротенька заява: «Хочу йти в авангард радянської молоді». З комсомольським квитком переходила із класу в клас — аж до випуску із десятого. Закінчила дошкільне відділення Олександрійського педучилища. З документом про спеціальність повернулася у червні 1968 року у Новий Стародуб. Стала працювати вихователькою у дитячому садку комплексної бригади № 3 колгоспу імені Чкалова. Зараз Люда — завідувача.

У школі у неї було небагато доручень. А тут одразу таке серйозне: вести заняття в політгуртку. Але молодий пропагандист Людмила Каргіна повела навчання молоді з тією мірою захоплення, яка властива всім, хто, беручись за нову, цікаву справу, вкладає у неї часточку свого серця. Старанність Люди замітили, її востаннє обрали її заступником секретаря комітету. Тут коло її обов'язків розширилося: Люда вже відповідала за всю політично-масову діяльність комітету. У березні минулого року односельчані обрали її депутатом Сільської Ради.

У розмірній ході трудових буднів зростає досвід громадської роботи. Врешті, виробляється смак до неї, розширюється світогляд. Логічним завершенням цього процесу був вступ Людмили кандидатом у члени КПРС.

Восени минулого року на зборах комсомольців не вагалися, кого обрати секретарем: Люду. Активна, хороша дівчина, а стала Людмила Каргіна дуже важливою людиною в колгоспі, яка зобов'язана добре знати інтереси молоді і організовувати її на серйозні діла.

Зрозуміло, були хвилювання («А чи справлюсь?»), роздуми. А коли попередниця сказала: «Приймай справи, секретар», вся ота непевненість одразу десь і зникла.

На зборах, що відбулися одразу після звітно-виборних, обговорили заходи по виконанню критичних зауважень, заслухали питання про роботу комсомольців бригади № 1 та дозволила механізаторів. Справедливо вказували комсомольці: треба поліпшувати трудове виконання молоді. З Нового Стародуба спливають найдорожчі ресурси колгоспу — людські. На пальцях можна перелічити тих випускників Новостародубської середньої школи, які в останні три роки лишилися для праці у рідному селі. Було вирішено здійснити цілу серію заходів по уславленню праці і пропаганді професії хлібороба. Почали з того, що провели в колгоспному будинку культури вечір «Слава рукам, що пахнуть хлібом». Молодь була заздалегідь попереджена. У призначений день заповнили зал юнаки і дівчата. Про основну життєву — хліб, про тих, хто виробляє його, дуже щиро, тепло розповіли бригадири тракторних бригад Т. Т. Каченко та І. В. Шам, ланкові Л. Г. Кітлер, М. Г. Каченко, Г. І. Стьоба, тракторист Г. Н. Поліщук, пташниця Г. Д. Бурета.

УЧАСТЬ у Всесоюзному Ленінському заліку, політична освіта, громадсько-корисна робота — все це питання кожного дня. І дозволя — теж. Бо його треба вміло організувати.

Сподобалися односельчанам поворічені шедришки, які провели комсомольці. На сапках, запряжених трійкою білих коней, їздила молодіжна агіткультбригада поглядати кращих людей колгоспу — з хлібом, що його вирости-

ти трудящі руки, з дзвіною пісню. Навіть голова сусідньої артілі імені 40-річчя Жовтня П. Я. Каченко не витримав, запросив шедришоків до себе поговорити з Новим роком Героя Соціалістичної Праці М. М. Матяша і інших передовиків.

Комітет працює, секретар діє. І все-таки в роботі Люди ще багато чого бракує. Вона підсвідомо розуміє це, бо скаржиться: «Колгосп великий, спробуй обійти всіх комсомольців. Не встигаю...»

Умови для її роботи дійсно не ідеальні. Не маючи транспорту,

ПРИЙМАЙ СПРАВИ, СЕКРЕТАР!

відвідай усіх комсомольців у бригадах. Немає у Люди «комсомольського дня», в який вона могла б повністю вирішувати питання комсомольської роботи.

Візьмемо такий бік діяльності комітету, як взаємодія з правлінням колгоспу в питаннях прийому молоді на роботу, її технічного навчання. Люда і члени комітету, мабуть, ще слабо уявляють свої права у цих питаннях. Наприклад, у минулому році в колгосп поступила сім'я Ярмокиних. Крім батьків, став членом колгоспу і вісімнадцятирічний Володимир. Правління артілі не порадило Володимирові прийти на бесіду до секретаря комітету комсомолу, Люди й досі не знає, член ВЛКСМ він, чи ні. Не поцікавився комітет цим хлопцем і тоді, коли його було направлено на навчання у Новгородське СПТУ. Так само без відома і участі комітету були направлені на навчання Станіслав Меткий, Анатолій Ландиш, Юрій Солоп та інші хлопці. Незабаром вони стануть механізаторами, повернуться в колгосп. Іх, звичайно, залучатимуть до комсомольських справ. Але це можна було зробити і раніше.

До речі, чи стануть вони членами комсомольських груп у тракторних бригадах? Ні. В першій тракторній працюють трактористи п'ять комсомольців, у другій — чотири, в третій — два, в четвертій — чотири. Принаймні в трьох тракторних бригадах можна створити комсомольські групи. Але вони, на жаль, не створені, групою не обрані. Є лише товариші, яких Люда зарахувала до категорії активних. Вони відповідають за сплату членських внесків, за явку на збори (як, наприклад, Василь Черненко з 4-ї тракторної).

ОДИН з головних обов'язків комітетів ЛКСМУ — створювати комсомольські групи там, де є для цього умови. У невеличкому комсомольському колективі виховання ведеться щоденно, на конкретних прикладах. VIII пленум ЦК ВЛКСМ відзначив, що це чудова форма виховання. Отже, треба обов'язково створити в тракторних бригадах

комсомольські групи, зробити так, щоб вони були по-справжньому бойовими. Більшість питань, що стосуються механізаторів, буде вирішуватися безпосередньо на місці, причому — з кращими результатами.

ВІД попереднього секретаря Люда успадкувала погляд на штаб «Комсомольського прожектора» як на редколегію стіннівки. Так, саме стіннівки, бо у газеті «Комсомольський прожектор» вміщуються звичайні інформації про трудові будні молоді.

Між тим «Комсомольський прожектор» — це масова форма участі комсомольців і молоді в громадському контролі, важливий засіб комуністичного виховання молодого покоління.

Головні напрямки діяльності «КП» — це боротьба за підвищення продуктивності і запровадження наукової організації праці, за економію і бережливість, за зміцнення трудової дисципліни. «КП» використовує такі форми громадського контролю, як рейди, масові перевірки, огляди, конкурси. Для гласності роботи випускаються «білосніжки», бойові листки, «Вікна «КП». Головне в роботі «прожекторів» — не тільки виявляти недоліки і порушення, а, перш за все, боротися за їх попередження і усунення.

Важливою передумовою успішної роботи є добір членів штабу «КП». У його склад повинні входити люди, які знають економіку, виробництво, техніку. У складі ж штабу «КП» колгоспу імені Чкалова — директор Будинку культури Віктор Смирнов (начальник), вчитель Інна Андрійченко, працівники дитсадка Валентина Сергієва і Любов Затицька. Якщо І. Андрійченко компетентна в питаннях тваринництва, то іншим товаришам, безсумнівно, важко оцінювати господарську діяльність таких підрозділів колгоспного виробництва, як тракторна бригада або тваринницька ферма.

У штабі «КП», крім інших, немає жодного спеціаліста, жодного тракториста або шофера. Треба прямо сказати, що до підбору членів штабу «КП» у комсомольській організації поставилися формально з самого початку. Так, у «Положенні про «Комсомольський прожектор» вказується, що начальником штабу обирається, як правило, заступник секретаря комітету комсомолу. (У Люди заступник — вихователь дитячого садка четвертої бригади Валерій Сергієв). А в колгоспі імені Чкалова начальником штабу обрано товариша, який не є навіть членом комітету (до речі, ця критика Віктора не стосується).

З цього приводу хочеться закрити докір працівникам Петрівського райкому комсомолу, зокрема його секретареві — Ніні Мороз та завідувачу оргвідділом Анатолію Ковалю. Треба більш настійно рекомендувати комсомольським ватажкам вивчати комсомольські документи, глибше вникати в стан справ на місцях, давати молодим секретарям комітетів конкретні, ділові поради і допомогу.

Люда Каргіна — молодий секретар. Попереду у неї багато цікавих справ. І на початку секретарської дороги по-дружньому хочеться застерегти її від старих, як світ, недоліків, причина яких — у невмінні користуватися тим великим досвідом практичної роботи, який набув наш комсомол.

А. КРЯТЕНКО.

Петрівський район,
с. Новий Стародуб.

Люблять і поважають на Знаменській машинно-лінійній станції старшого оператора Валю Риженко. Вона активна в громадській роботі, досконало знає свою справу. Комсомольці обрали її своїм секретарем.

Фото Б. ВІТОХІНА.

У ЧАРІВНИЦЬ ЛІТА

РЕПОРТАЖ

ВОБЛИЧЧЯ війнуло теплом літа, випарями свіжої рілля і пріємними, пам'ятними з дитинства, пахощами стиглої городини. Куди не глянь — зелень. Широком густим килимом піднялася молода цибуля, рівними рядами біжать назустріч ніжній парості петрушки і кропу, до самої стелі в'ється буйне стебло із червонобачими помідорами. Літо, справжнє літо зустріло нас у теплицях п'ятого відділення приміського радгоспу «Зоря». І не віриться, що за стінами гуде віхола. Рівномірне теплогенератор, без шуму гонить тепло по просторому приміщенню калорифери, сяють штучні сонця.

Закінчилися обідні бригади вже на своїх робочих місцях. Іх десятеро, і за кожною закріплена теплиця. Турбот вистачає. Сьогодні дівчата збирають помідори, укладають їх у ящики. Інші поливають та підживлюють рослини мінеральними добривами. Підходимо до гурту.

— Багато ви їх збираєте за день? — Люда Каченко розповіла, що у своїй теплиці збрала більше 650 кілограмів помідорів, поступившись першістю Нарді Черновій. Лише на декілька кілограмів відстала від них Рая Кисельова, Галя Вдовиченко та Фрося Мисько. А разом дівчата здали на торгову базу міста за грудень — січень 5200 кілограмів помідорів, цибулі — 3200, зелені — 64 кілограмів.

Наперекір дівчата почали розповідати, як вони люблять свою роботу, які у них завдання і плани. Зрідка хтось перебивав:

— Прийдіть до нас, коли все зацвіте. Побачите, яка краса.

— У нас жоден клатчик землі не гуляє.

І дійсно, скрізь щось росте, вибухає на світ, милує око. Навіть попіл прозорими стінами, навіть біля дерев, доріжок буває зеленим. Для більшого ушліщення між рядами помідорів висаджена периста цибуля, під стежками — кріп, шавель, петрушка.

Зараз у дівчат гаряча пора. Останній збір овочів — і необхідно готувати площу під ранні огірки та капусту. В деяких теплицях ця робота вже закінчена, в інших — розпочинається. Заглянемо в одну. Тут Галя Іванюк, Рая Кисельова та Надя Чернова планують площу під розсадку капусту. Маркером розмічають гряди, розставляють горшечки. В іншому кінці приміщення скоротує зоране колом Василь Степанович Лук'яненко.

А тепер підкріпимо вашу уяву деякими цифрами: загальна площа під зимовими теплицями тут складає 6400 квадратних метрів і під політиделеною півкою — 1580. Якщо їх сплосувати — рівно вісім гектарів. На цій площі дівчата за зимово-весняний період мають виростити 115 тонн ранніх огірків, 15 тонн помідорів і сотні кілограмів іншої зелені. Свою продукцію вони почнуть давати місту до 8 березня. Це їх тверде слово.

В. БАРАМБА,

наш позаштатний кореспондент.

м. Кіровоград.

І. ПРОЦЕНКО,
доцент Кіровоградського педінституту.

«ВЕЛИКА, СПРАВЖНЯ ЛЮДИНА СВІТУ ЦЬОГО»

ЛЕНІНСЬКА ТЕМА В ЛІТЕРАТУРІ ДЛІА ДІТЕЙ ТА ЮНАЦТВА

Іллічичи, з нею завжди займався Володя, допомагаючи виконувати уроки. Якось вона подала йому зошит, наспіх перешитий чорною ниткою. Він зауважив, що так не годиться, і, взявши білу нитку, сам перешив зошит, очевидно, з метою прищепити молодшій сестрі акуратність і ретельне ставлення до праці.

Весною 1887 року, коли Володя закінчував гімназію, у Петербурзі був заарештований його брат Олександр за участь у замаху на царя і згодом страчений. А в цей час, згадує М. І. Веретенников, Володя блискуче склав екзамен на атестат зрілості, не забуваючи, проте, підбадьорити й розважити менших. Яку треба було мати моральну силу, щоб у таких обставинах, сімнадцятирічним юнаком, перенести так стійко весь тягар життєвих негод!

Володя закінчив Симбірську гімназію з золотим медаллю, хоч педагогічна рада вагалася і обговорювала це питання у зв'язку зі стра- тою брата. Однак побачити Володю з золотою медаллю при його блискучих успіхах навіть і тодішня педагогічна рада не могла.

Спогади соратників В. І. Леніна про жи- вого Ілліча мають велике виховне і пізна- вальне значення. Вони користуються великим попитом у юнаків читачів.

НАЙКРАЩІ думи серця, мрії і сподівання в години праці і боротьби, все, що є дійсно великого і прекрасного в житті, присвятив на- род славіній Комуністичній партії та її за- сновнику В. І. Леніну.

Партія і Ленін — ці слова злилися у нерозривне ціле і становили дорогу реалізації, що вічно живить новими барвами радянську літературу і мистецтво.

Геніальні ленінські ідеї, безсмертна справа В. І. Леніна, сама постать вождя трудящих усього світу знайшли яскраве втілення в художніх творах для дітей та юнацтва. У них відбито алітне великого життя, титанічної праці і боротьби В. І. Леніна за кращу долю п'ятого людства, дитинство і юність вождя, самовіддана праця і навчання, кипуча революційна діяльність і підготовка Жовтневого збройного повстання, Великий Жовтень і боротьба за встановлення Радянської влади, ленінська партія і народ, Ленін і діти — такий далеко не повний перелік тем і проблем, що знайшли широке висвітлення в різноманітних літературних жанрах.

У художній літературі великою популярністю серед юнаків читачів користуються спогади друзів і соратників В. І. Леніна: Н. К. Крупської — «Наш найкращий друг», «Володимир Ілліч Ленін», І. Ульянової — «Дитячі і шкільні роки Ілліча», М. І. Веретенникова — «Володя Ульянов», В. Д. Болч-Бруєвича — «Наш Ілліч», М. Г. Крижановського — «Шу-шу», О. Д. Стасової — «Таким був Володимир Ілліч» та ін.

Книга Н. К. Крупської «Наш найкращий друг» є зразком задушевної розмови про дитячі роки Володимира Ілліча, про його життя і діяльність до і після Великого Жовтня, про те, якою прекрасною і щальною людиною був В. І. Ленін.

Н. К. Крупська поєднує з тими критиками і письменниками, які прагнуть зображувати відособленого Леніна — трибуна революції від Леніна — найгуманнішою людини, який вла-

стиво все людське. Зовсім неправильно вважа- ти, німе вона, що в Леніні було дві лю- дини: одна в домашньому побуті — весела, уважна і чуйна — і друга в громадському житті — серйозна, яку нібито не цікавили люди, їхнє життя і думи. Двох людей не було в характері Ілліча. І в побуті, і в бороть- бі він був одним. «Не можна зображувати його якимсь дволичним, він був чудовою цілісною людиною», (Н. К. Крупська, Наш найкращий друг, Дитиз, 1963, стр. 124).

Автор спогадів «Володя Ульянов» двоюрід- ний брат В. І. Леніна М. І. Веретенников у своїй книзі зображує дитячі і шкільні роки вождя. Він відтворює портрет юного Володі «невеличкого, кремезного хлопчика з світлим, злегка кучерявим, надзвичайно м'яким водос- лам над опуклим лобом; з іскристими, часом лукаво примруженими карими очима», від- значає його внутрішні риси, як сміливого, енергійного, дуже жвавого, але не метушли- вого, часом різкого, але в той же час роз- судливого і витриманого. «Він був говір- кий, — але далеко не балакучий, спосте- режливий, дуже дотепний і такий винахідли- вий, що не розгублювався ніколи і ні в яких обставинах». («Дітям про Леніна», збірник, «Радянська школа», К., 1964, стор. 46 — 47).

Володя, згадує автор, любив дитяче то- варство, грав у шахи, більярд, любив купати- ся і кататися на коні. У колі веселої ді- тини, яка збиралася у Кокушкіно, Володя відзначався розсудливістю і був надійним то- варшем. Він був добре обізнаний з літе- ратурою, любив Тургенева, Гоголя та ін. класи- ків. Його захоплювали сміливі, мужні літературні герої, які досягали наміченої мети. Так, під час гри Володя пропонував кожному назначити літературним героєм, собі ж об- рал Ім'я Тараса Бульби.

Володя бережно ставився до книг, був аку- ратний навіть у дрібницях і завжди дотри- мувався слова. З роками ці риси виступали ще більш окреслено. За свідченням Марії

ЗА ПАРТОЮ—РОБІТНИК

„ПРИВІЛЕЙОВАНІ“

Першим питанням, яке дають у відділі кадрів Знам'янського локомотивного депо, є — «Яку освіту маєш?»

Відповідь, яка задовольняє — «Вищу». На всі ж інші сайди питання:

— А чи думавши продовжувати навчання?

Необачної обідниці тут бути не може. Бо новоприбулий зразу ж береться на облік, який веде спеціальна створена рада сприяння навчання робітничої молоді. До неї входять представники від партійної організації, профспілкової і комсомольської.

Але робота ця не обмежується обліком. У секретаря комсомольського комітету депо Станіслава Антоновича на кожну категорію тих, хто навчається, окремий список. Один з них — для студентів інститутів. Інший — для учнів вечірніх шкіл робітничої молоді. Сюди секретарю доводиться заглядати найчастіше. Проти кожного працівника під графкою «Відвідування» стоїть — «добре», «задовільно», «погано». Правда, останній запис зустрічається дуже рідко. Бо ж у нас ціла справа піднімається проти прогульників, — говорить секретар.

Але прогульниками називають багатьох робітників депо, бо дуже образливий. Адже, більшість із них працюють помічниками машиністів і в електровозів. Звісно, робота зв'язана з нескінченними поїздками. Та й тим, які працюють на місці, доводиться не краще. Адже робота в деяких цехах у три зміни.

Викликали одного разу Юрія Штефаніа і Василя Пустоварова — робітників цеху технічного огляду — на засідання комітету комсомолу, щоб заслухати причини частих пропусків уроків. А вони в один голос: — На другій зміні працюємо.

На засіданні комітету якраз був присутній і секретар партбюро Михайло Михайлович Рожков. Така безпрецедентна заява насторожила його. Наказали начальникові цеху перевести цих хлопців у першу зміну і своєчасно надавати вихідні дні. Зараз і Штефанія, і Пустоварова регулярно відвідують школу, непогано навчаються.

Та хіба тільки цим можна обмежитися? Тих, хто навчається, у локомотивному депо справді можна назвати привілейованими. Всім їм надається додатковий вихідний день з оплатою 50 процентів. А робітникам цеху технічного огляду (там робота у три зміни) — додатково п'ять годин для підготовки уроків.

Комітет комсомолу почав клопотати перед дирекцією, щоб комсомольцям Станіславу Антоновичу і Віктору Лантуху, які навчаються успішно у ШРМ, підвищили розряд.

Так і сталося. Тепер Лантух працює по четвертому розряду слюсаря. Готується до складання екзамену на п'ятий. Лепши ж працює поки що по третьому.

А по одному разу самі вчителі школи попросили дирекцію, щоб якімось чином заохотили помічника машиніста Станіслава Голубенка. На зв'язках на спеціальності своєї роботи, Станіслав добре вчиться і майже не має пропусків.

Дирекція депо, звичайно, відзначила комсомольця, Голубенку була видана грошова премія, комітет комсомолу нагородив грамотою.

А бувають випадки і протилежного характеру. Наприклад, машиніста Івана Белова (теж за поданнями школи) було переведено на нижчеоплачувану посаду тільки за те, що не систематично відвідував школу.

І тут немає нічого незвичайного. Просто Знам'янське локомотивне депо — підприємство комуністичної праці. А перехід на електричну тягу зобов'язує до високої культури виробництва. Робітник, який зайнятий на якомусь окремому вузлі, при підвищенні йому розряду, повинен знати всю схему будови електровоза. А до цього знання, коли їх не підвищувати, не працювати над собою?

Та й не можна, звісно, обминути заслугу в цьому відношенні начальника депо Г. О. Тюріна, В. О. Степанова — заступника начальника, М. М. Рожкова — секретаря партійного бюро, секретаря комітету комсомолу Станіслава Антоновича.

Не буває такого тижня, щоб хтось із членів комітету (найчастіше це доводиться робити машиністові Віктору Олійнику) не прийшов до школи, щоб ознайомитися із успіш-

ністю і відвідуванням своїх комсомольців.

А оце в кінці листопада минулого року начальник депо особисто викликав на бєсїду кожного, хто вчиться.

І ось результати. Чотириста робітників депо вже закінчили Знам'янську школу робітничої молоді № 2. Зараз тут навчається 75 чоловік.

Директор школи Е. І. Водлінгер не без гордості зазначає, що заступник начальника депо В. О. Степанов, секретар партбюро М. М. Рожков, колишній секретар комсомольського комітету Валерій Замковий, старший майстер апаратного цеху М. М. Федоров і багато інших закінчили у свій час теж ШРМ № 2.

— По-перше, — говорить директор школи, — керівники тепер самі співчують тим, хто навчається. Знають, як це важко, але важливо. А по-друге, у них справжнє, партійне ставлення до справи великої державної ваги.

Знам'янська середня школа робітничої молоді № 2 відзначає своє 25-річчя. До цієї дати вона приурочила і свій двадцять п'ятий випуск одинадцятого класу. Випускники, як годиться, хочуть залишити якусь пам'ять про себе. З цією метою вони виготовили шафу для карт, зробили три стенди для Ленінської кімнати.

І серед цих подарунків — один стенд, виготовлений випускниками — робітниками депо.

Т. ШИШКІНА,
зав. відділом шкіл Знам'янського міського комсомолу.

НА ШКІЛЬНІЙ ОРБІТІ

Я
ЗНАЙШЛА
СЕСТРУ

Люди що й сама чітко не уявляла собі, як воно буде. Просто їй хотілося зробити щось приємне для піонерів Болгарії. І вона несподівано підійшла до гостя школи — віце-консула Болгарської Народної Республіки Анки Димитрови.

— Передайте оцю ляльку найкращій піонерці Болгарії, — попросила вона Димитрову.

Але ось незабаром після від'їзду гості Люда Кондратюк одержує листа. Почерк незнайомий, прізвище теж. «Від кого це може бути?», — подумала дівчинка. А коли розірвала конверт — усе зрозуміло. Це ж писала їй та найкраща піонерка Болгарії. «Давно у мене було бажання листуватися із подругою з Країни Рад. Хай наша дружба буде завжди міцною. Мені здається, що я знайшла собі сестру».

Тепер у Люди Кондратюк, гостині Інтернаціонального клубу школи-інтернату № 1, цікаво листування із Камілією Даконю — ровесницею, з міста Враца.

Та Люда дружить не лише з болгарськими піонерками. З міста Карл-Маркс-Штадта їде їй листи Катрін Штауф, з Берліна — Еселіна Курнова. Ровесниці обмінюються листівками, фотокартками улюблених артистів.

І це не одиниці приклад. У Світловодській школі-інтернаті № 1 є цілий клас, що листується із зарубіжними ровесниками. Це допомагає їм у вивченні історії тієї країни, з якої надходять листи. У школі вже створено куточок Інтернаціональної дружби, де розповідається про життя і діяльність вождя болгарського народу Георгія Димитрова. Тут же лист редактора окружної газети «Добруджанська трибуна» Йордана Давидова. Його він залишив у знак подяки за гостинність під час перебування у Світловодську.

Піонери різних країн і союзних республік запрошують до себе в гості світловодців. Елє Ковалевські з НДР — Іліну Рибаківу, Сільва Касевичу з Литви — Люду Ткаченко.

А нещодавно комсомольці школи організували вечір Інтернаціональної дружби. На нього були запрошені люди, які побували за кордоном.

Цікавою була розповідь випускниці цієї школи Тамари Хоменко. Вона інші працює секретарем комсомольської організації будівельно-монтажного управління № 1. Тамара у складі делегації побувала в Німеччині та Польщі. А тепер захоплена ділитися своїми враженнями від побаченого. Тамара передала в куточок Інтернаціональної дружби сувенір від піонерів міста Магдебурга.

Потім виступала вчителька цієї школи Галина Кузьміна Павлова, яка побувала в Об'єднаній Арабській Республіці.

І. КАРАНТ,
методист Будинку піонерів м. Світловодська.

ДУМКИ, ВІДГУКИ, РЕЦЕНЗІЇ

Подорож по обрії

На поетичній стежці ім'я Володимира Гетьмана знаме майже двадцять років — його перша збірка «Рибальське щастя» вийшла в 1950 р. З того часу у товстих журналах, в альманахах, на сторінках республіканських газет він систематично друкує свої вірші, видає їх окремими збірками. І хочеться сказати, що кожна нова книжка поета — це етап його ідейно-художнього зросту, це нові, невідомі досі поля його поетичного кругозору. У 1964 р. збірка В. Гетьмана «Подорож по обрії» виходила на здобуття Шевченківської премії.

Нещодавно (в кінці 1969 р.) в Одеському видавництві «Маяк» вийшла ще одна поетична збірка В. Гетьмана «Білі крила вітрил» (лірика, 243 стор.). «В долині», «Отак і дишаю тобою», «Приберіть ж моє вітерце». Ці цикли автор називає ще першим, другим і третім голосом 1941 року. У кожному із циклів виділяється по кілька своїх поетичних жмутьків.

Усю книгу пронизує один почерк і одна, властива В. Гетьману, поетична манера — вдале предання народно-пісенної і класичної української поетичної традиції. Чи не найцікавішим у цьому відношенні є вірш «Лелька», видрукований у першому циклі: Вийшла, задивилася поспівала

на подвір'ї — тиша, сон — за ворітьми.
Так чого ж над хатою п'ється лелька,
Так чого ж над стежкою б'є крильми?
Чи гніздо моститиме, так шукає місця,

Чи принесла лелька пошту з даліни?
Аж до рук торкається, щоб повідати вісти.

Що летять роками вже, не дбайуть з війни.

Особливо хочеться відзначити у першому циклі поетичний жмутьок «Хай слово мовлено інакше». Вірші, які сюди входять, наповнені великим громадським пафосом, пройняті безсмертною ідеєю неперушної дружби радянських народів. Це вірші «Гуліскарі», «Лист до казахів», «Україночці з Москви».

Своєрідним є і третій жмутьок першого циклу «Не забуйте хвилину добра». Автор тяжить у ряді віршів до філософського узагальнення. Більшість творів можна назвати поезіями-роздумами. Сюди варто віднести «Оця важка, ця сіра їд», «Не забуйте хвилину добра», «Пізнати як вже пізнає людським», «Я пізнаю важливу суть», «Мене поважав один мурець», «Високий помисли не рідкість і не диво». В останньому вірші В. Гетьман звертається до сучасника, закликає:

Гармонія життя потрібна нам усім:
В братанні, в єдності, в спільності.
Ми — люди.

І витвір наш — то духу світлого споруди.

Довір'я, правда і братерства спільна мова —

Наш прапор, поступ, поступу жива основа.

Другий цикл книги відкривається поетичним жмутьком «Земля наша рідна». Назва циклу передає його основну тематику. Особливо хочеться відзначити тут вірші «Коханівка», «Сповідь емігранта», «Сповідь степовика», «Отак і дишаю тобою». У жмутьку «Земля-космос-земля» найкращими є поезії «Монолог землі», «М'я». Третій і останній жмутьок другого циклу має назву «Всюмо ж вінець вона». Тут зібрано переважно інтимну лірику. Хороше враження

справляють вірші «Давне фото», «Коли б мороз» і ін.

Тематично багатоплановим є третій цикл книги, в якому вміщено чотири поетичні жмутьки. Проте багатство тематики не приховує основну ідею циклу — поет виступає тут поборником високої громадянської моралі, поборником людяності, доброчестя скрізь — і у великому і у малому. Це яскраво можна побачити хоча б у вірші «Декому на здогад»:

Якщо вона хилила ти зранку,
То не читай поезії святої —
Від тих тіка, хто заглядає в банку,
Такий її уваги не достоїти.
Якщо ти стрічному підставив ніжку
І друга давнього штовхнув із кручі,
То іклами ти не чіпай цю книжку,
Людський гріх і радість горючі.
Якщо ти пік лиш каламутиш воду,
То і шукай свого гнильця-болота.
...Сприймай поезію пречисту вроду
Навчав нас добро, добра робота.

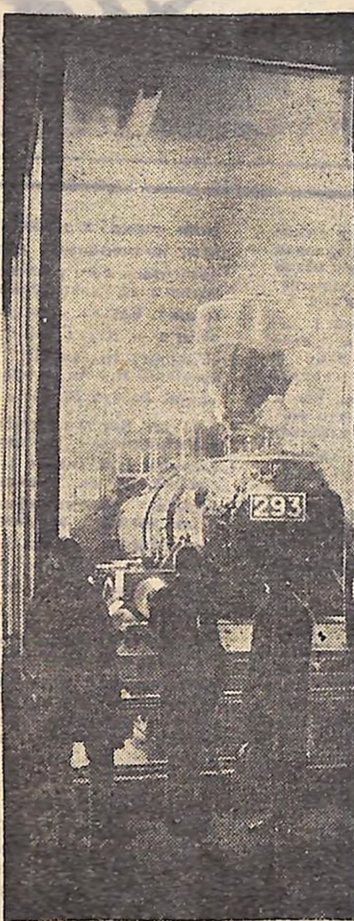
Ми вже говорили, що нова книга В. Гетьмана — безсумнівно удача поета. Однак хотілося б звернути увагу на мову: поет іноді дублює свої поетичні образи і теми з попередніх збірок, у нього є улюблені слова, які часом повторюються без усякої потреби; він вживає ряд раретичних і навіть діалектичних слів, які не сприяють поетичній виразності (наприклад, «нурт», «допіру», «пахке» і под.).

Але не ці окремі вади визначають обличчя книги загалом. Вона буде з великою цікавістю і користю прочитана всіма любителями поезії.

Є. РЕГУШЕВСЬКИЙ,
доцент Кіровоградського державного педінституту ім. О. С. Пушкіна.

ЛЕНІНГРАД. Паровоз № 293, на якому В. І. Ленін ввечері 9 серпня як кокагер виїхав з Петрограда у Фінляндію, а 7 жовтня 1917 року повернувся до Петрограда. Тепер цей історичний паровоз поставлений на в'їзну станцію біля Фінляндського вокзалу (фото вгору).

(Фотохроніка РАТАУ).

врангень до волі: «Краще смерть ніж рабство! Краще не жити, ніж у неволі жити!» («Дітям про Леніна», збірник, Радянська школа, К., 1964, стор. 19).

Відомо, в якій пошані була книга в сім'ї Ульяновичів. Ілля Миколайович і Марія Олександрівна були прекрасними вихователями своїх дітей. У цій дружній трудовій родині панувала атмосфера загальної поваги, любові до знань, до літератури. «Згадується, в дитинстві, коли мені було літ п'ять — сім, вечір у нашому домі, — розповідає Дмитро Ілліч. — Скрізь і на всьому лежить слід робочої обстановки. Батько сидить за роботою в своєму кабінеті. Нагорі, в антресолях, кожний у себе в кімнаті сидить за книгами. Браті Саша і Володя. Вінзу в ідеальній за великим столом сидить за шиттям або іншою роботою мати. Тут же біля неї з книгами і зошитами сидять сестри Гая і Оля, тут же й ми, менші (Мая і Митя), тихо чим-небудь займаємося. Шуміти і заважати старшим суворо заборонено.

Зате, коли книги, робота відкладаються в сторону, яка невинувата веселість панує в домі — сміх, жарти, біготня». («Подруга», збірник, «Молодая гвардія», 1959, стр. 147).

Такий режим дня в сім'ї і благородний вплив батьків сприяв Володі зривово вчитися у школі, глибоко опанувати художню літературу і згодом самостійно розібратися в складній суспільній обстанівці.

У творі «Після вистави» Н. Ходзи говориться, як Володя з Олею відвідали циркову виставу. З усіх артистів Володі найбільше сподобався канатоходець. Він стежив за кожним рухом артиста, назвавши його дуже сильною людиною.

Під впливом вистави Володя вирішив навчитися ходити по канату. Тут ми бачимо велику витримку і силу волі юного Леніна, який ніколи не спинався на піддорозі. «Мені було цікаво...» — пояснює він сестрі. — «Щоб досягти свого — пройти в не впасти... Хотів

знати, чи не злякаюсь, що високо». («Дітям про Леніна», збірник, «Радянська школа», К., 1964, стор. 31). Ці риси характеру (витримка, цілеспрямованість) згодом стали звичкою, необхідною життєвою потребою Ілліча.

Володі було 16 років, коли в сім'ї прийшла звістка про страту любимого брата Олександра (оповідання С. Антонова «Старший»). Марія Олександрівна поїхала до Петербурга, а Володя лишився за старшого. Він мужньо зустрів горе: як мати, доглядав і підбадьорював менших Олю, Митю і Маняшу, допомагав їм у всьому, перевірив уроки і багато працював над собою. На зовнішньому вигляді, який насторожив і з цікавістю намагалися заглянути у вікна їхнього будинку, Володя разом з рідними мужньо переживав сімейну трагедію. Велике горе ще дуже чітко загартувало його волю до майбутнього поєдинку з світом насильства.

Роки навчання Володі Ульянова в Симбірській гімназії зображені у повісті «Юність Леніна». Н. Нечволодова, Л. Рєзніченко, правдиво відтворюють тогочасну шкільну обстановку, образи вчителів і гімназистів, на фоні яких виступає колорит на постаті юного Леніна з притаманними йому рисами — жаждою до знань і праці. Наслідком свого батька, він зразково вчився в гімназії, переходячи із класу в клас з нагородами.

Учителі гімназії не раз відзначали вимовленість Ульянова до себе, вдумливе ставлення до занять і скромність, що сприяли йому стати окрасою і гордістю школи.

У розмові з педагогами директор гімназії після екзаменів відзначив блискучі здібності брата Ульяновичів: «Звертаю нашу увагу, панове, на брата Ульяновичів. Старший Олександр, переходить із класу в клас з нагородами. Молодший, Володимир, подає досить великі надії. Будемо вірити, що наші школярі не пропадуть даремно і юнаки стануть згодом видатними людьми і, цілком можливо, примножать славу нашому чудово-

му місту, яке дало Імперії такі блискучі імена, як Історик Карамзін, поет Язиков, байкар Дмитрієв, письменник Григорович, і нарешті безсмертний Іван Олександрович Гончаров». («Дітям про Леніна», збірник, Радянська школа, К., 1964, стор. 39).

Серед численних поезій, присвячених В. І. Леніну, слід відзначити «Волода Ульянов», «Про Леніна» М. Рильського, «Заповіт Ілліча» М. Успеніка, «Марія Ульянова» Т. Мазенка. «Молодість вождя» Б. Степанюка. Зі сторінок творів перед нами виступає образ Ульянова — хлопчика «з розумними очима», гімназиста, революціонера, сповненого енергії, боротися за народну справу, юний Ілліч, у характері якого проступають ті риси, які згодом стануть провідними у діяльності вождя трудящих усього світу.

У вірші «Про Леніна» М. Рильський з великою любов'ю і майстерністю змальовує постать біографію великого вождя — від дитячих років до торжества ленінських ідей у роки Радянської влади. Вже на початку твору зображується картина Поволжя, де у важку добу капіталістичного рабства «з Ульянова Володі великий Ленін піс». Поет показує еволюцію росту юнака, його титанічну працю і блягородний намір викликати до бою прогнилий лад — самодержавну Росію, що була тюрмою народів. З глибокою проникливістю говорить про в поезії про тяжке горе, яке спіткало сім'ю Ульяновичів після страти старшого сина Олександра, цакреслюється новий шлях — організованої революційної боротьби проти царизму, на який став В. І. Ленін.

Стисло і просто, в яскравих метафоричних образах тут змальовано буремні історичні події (криваві бої «з неволю і злом»), перемогу Жовтневого збройного повстання («І тюрки захиталися, і в трон ударив грім»). Підкреслено єдність і згуртованість трудящих навколо В. І. Леніна. Великі риси Вождя і Діпаро, які згадуються в творі, символізують

непорушну дружбу двох братніх народів — росіян та українців, які пліч-о-пліч боролися за Радянський владу.

У вірші «Про Леніна» поет уявляє рідну партію, великого Леніна, як творця прекрасного життя і щасливого дитинства. Разом з тим поезія звернена до покоління юних ленінців, яких заклинає свято берегти запозиті Ілліча, жити і працювати по-ленінськи:

У нас, радянські діти,
Є заповіт один —
Щоб так, як Ленін, жити,
Учитись так, як він.

У другому вірші «Волода Ульянов» М. Рильський зосереджує увагу на портретних деталях образу юного Леніна і за допомогою простих і переконливих епітетів відкриває його внутрішні риси (мудрість і розум), а також любов до нього всіх трудящих:

Хлопчина з розумними очима
Із чолом високим та ясним;
Гріє серце постать та любима,
Цю обличчя рідно нам усім.

Як і в попередньому творі, далі автор екачить революційну діяльність Леніна-вождя і звертається до дітей у житті і напам'яті братів приклад з В. І. Леніна.

Вірш М. Успеніка «Заповіт Ілліча» відкриває особисті і громадські життя В. І. Леніна, роки навчання в гімназії, сибірське виставлення, коли він крізь мурі в'язниці бачив прийдешню Радянську Росію. Лейтмотивом усієї поезії є знамениті ленінські слова, звернені до молоді:

Учитесь, учитесь, учитесь, —
Казав нам любий Ілліч.
Умів він ординати дитинстві,
У далек події і сторіч.

(Закінчення в наступному номері).

ДИВУВАЛИСЯ ЙОГО НЕЗВИЧАЙНІЙ ОБІЗНАНОСТІ

ДО 85-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ М. В. ФРУНЗЕ

Буремні дні літа 1919-го. Воляська флотилія активно допомагала військам 2-ї і 5-ї армій Східного фронту. Загін десантних суден доставив наказ форсувати ріку Білу і забезпечити переправу 25 і 28 дивізій, які мали завдання визволити Уфу від колачківців.

Увечері, перед початком операції, у Красному Яру зібралися командир і комісар червоних частин. Наряду проводив Михайло Васильович Фрунзе. Він так детально розповів про становище і хід підготовки до форсування, що не тільки ми — молоді, але й старі моряки дивувалися його надзвичайній обізнаності.

...Частини Червоної Армії підійшли до ріки. Залізничний міст і всі переправи були зруйновані колачківцями. Займаючи гористий берег, білі поливали вогнем усі підступи. Колчак віддав наказ будь-що утримати Уфу.

Переправа головних наших сил через Білу почалася в ніч на 8 червня біля селища Красний Яр, на північ від Уфи. Ворог чинив відчайдушний опір. Проти 22-го Іваново-Вознесенського полку, який у числі перших форсував ріку, білогвардійці

обрушили удар величезної сили. Кічкальські патрони Іваново-Вознесенського полку, який почав повільно відходити. У цю сиріпальну хвилину на передовій лінії з'явився Фрунзе разом з командиром дивізії Чапаєвим та начальником Політрувальня Південної групи Троїніним. «Іваново-Вознесенці, за мною, вперед!» — скомандував Фрунзе.

На світанку 9 червня 25 стрілецька дивізія відбила «психічну» атаку добірних білогвардійських військ. Наші частини ударом з флангу розбили три ворожі дивізії і до вечора того ж дня визволили Уфу.

За бойові заслуги перед Радянською республікою М. В. Фрунзе був нагороджений орденом Червоного Прапора.

Пригадується ще одна зустріч з М. В. Фрунзе, уже в мирні дні. Волею Комуністичної партії, всього нашого народу зростає і міцніє наш Військово-Морський Флот. Почалися ближні і дальні походи, закордонні рейси. У 1924 році відновлений руками моряків-комсомольців крейсер «Аврора» і учбово судно «Комсомолец» здійснили перехід з Кронштадта у Архангельськ і назад, до-

ві обігнувши Скандинавський півострів. Посильний корабель «Воровський» проліт радянський прапор по морях і океанах від Архангельська до Владивостока.

Найважливішим був похід ескадри Балтійського флоту у червні 1925 року під прапором наркомвоєнмора Михайла Васильовича Фрунзе у Німеччину, до Кільської бухти. На мою долю випало щастя разом з іншими курсантами Військово-Морського училища бути учасником цього походу на лінійці «Марат».

На капітанському містку у похідній зойдвестці — Михайло Васильович. Поруч — друг і соратник, з яким він 19 років тому вперше пересік це похмуре, неспокійне море, — Канент Ефремович Ворошилов. ...Німеччина. Ранок у Кільській бухті. Гримить салют націй. Шаповалово приймають наркома німецької адміралії. Гордо майорять радянський військово-морський прапор. Обличчя господарів збентежені. Цей візит ще раз нагадував їм про могутність східного сусіда.

У Ленінграді Фрунзе пише для військової газети коротку, сповнену прозорливого передбачення статтю

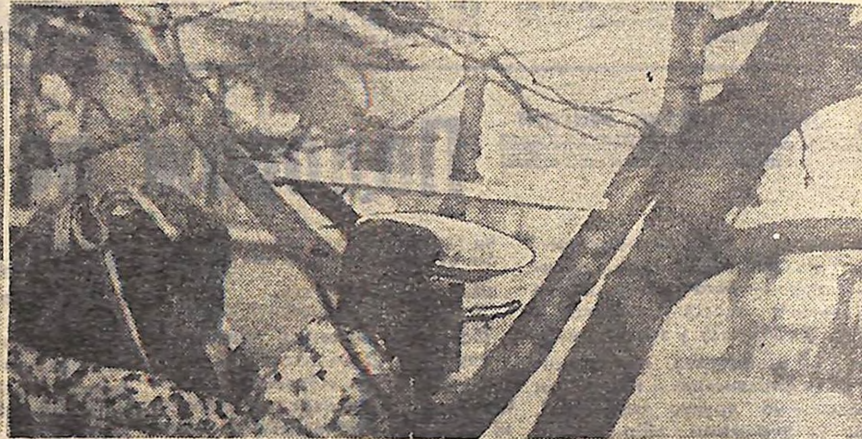
«Нам потрібен сильний Балтійський флот».

А дещо раніше, на урочистому заході Ленінградського губвиконкому, мені довелося чути промову Михайла Васильовича на честь 7-ї річниці Червоної Армії і Військово-Морського флоту. Він говорив: «Ми сподіваємося, що в майбутніх сутінках, якщо такі матимуть місце, Ленінград з його пролетарським населенням буде стояти неперорухним форпостом на крайньому фланзі наших військ».

Передбачення Фрунзе здійснилося. Місто Ленін у дні Великої Вітчизняної війни відкрило себе немирущою славою. Одним з перших героїв, що увійшов в історію захисту Ленінграда, був вихованець комсомолу, злочинник-випущенець лейтенант Тимур Фрунзе. Виконуючи заповіть батька, він мужньо бився з німецько-фашистськими загарабниками. Тимур Фрунзе посмертно присвоєно звання Героя Радянського Союзу. Його ім'я пам'ятно занесено у списки авіацестини, у якій він служив.

Таких, як Тимур, у нас у роки війни були сотні, тисячі. Мужні, безмежно віддані своєму народові, вони стійко захищали завоювання Великого Жовтня, перед нами був приклад Михайла Васильовича Фрунзе — полум'яного революціонера-ленінця і шпідного радянського полководця.

І. ОЛЕНЬ,
капітан I рангу у відставці.
м. Київ.

Який не глибокий сніг, а йти треба. А втім, на те і зима, щоб піти сад потонути в білих хвилях наметів.

Завжди, коли йду на самоті, легко мріється. Моїм думкам тоді не заважають дорослі своїми лескованими запитами на кшталт: «Скільки тобі років? Ти маму любиш? А татка?»

До речі, йду я не на прогулянку. Не така я людина, щоб даремно марнувати дорогий час. Десь мене давно чакають веселі вихованці.

А сніг і, справді, такий привабливий, що так і хочеться викачати снігову бабу. Але це потім. А зараз...

А зараз для моїх улюблених синчиків поставимо обід. Якщо ж прилетять і пернаті бешкетники-горищі, то хай теж пригощаються. Я не скупий.

Фото В. ШУРАПОВА.

ЯКБИ романіст поставив перед собою завдання зобразити п'ять наш сучасний і прекрасний вік і знайти в цьому безумовно позитивного героя — справжнього лицаря, — такий романіст знайшов би в житті Хо Ши Міна матеріал і дороговказ і по своєму єдиний. Романісту нічого не довелося би вигадувати. Життя дало йому в руки і план майбутнього роману, і канву, і захоплюючий сюжет... Ці слова поета Павла Антокольського змогли б стати епіграфом до повнометражної біографічної стрічки «Його звали Хо Ши Мін», зйомки якої закінчені на Центральній студії документальних фільмів у Москві.

Автори фільму — сценарист Ігор Ізков і режисер Катерина Вермишева — засобами

рими очима. Він нахилився над машинкою, заглиблюється в роботу... З екрана доноситься його розповідь про себе: «Я народився за десять років до початку нашого віку. Батько, сільський учитель, дав мені ім'я — Нгуєн Тат Тхань. Я ріс у колоніальному Індокитаї, у селі Кім Лен, у провінції Нге-Ан, у краю, який дав моїм країні багато солдатів і поетів...»

Хо Ши Мін (по-російськи — «Мудрий») — дев'ятнадцять років їм'я людини, за плечима якої велике і нелегке життя трудівника, борця, революціонера-інтернаціоналіста. Двадцятирічним юнаком, який мріяв знайти щастя на землі, де немає пригноблених, поїхав до Франції. «Мене прийняли, — говорив Нгуєн Тат Тхань, — Паризький бідаків. Тут я вчився справжньої солідарності всіх бідних і обездоленних...»

На фотознімку тих років — відкрите мужнє обличчя молодого людини з ясними уважними очима. У дев'ятнадцятому році в'єтнамський патріот приїхав у Версаль і звернувся до міністра і генерала, які розкривали карту світу, з винною дати незалежності його батьківщини, всім колоніям.

Одне із унікальних фото — Нгуєн Ай Куок (нове ім'я Нгуєн Тат Тхань) виступає на Турському з'їзді Французької соціалістичної партії. Саме тоді, у двадцятому році, група соціалістів визнала Ленінський Третій Інтернаціонал і створила комуністичну партію Франції. Нгуєн Ай Куок став комуністом. У січні двадцять четвертого року, у траурні дні прощання з Іллічем, він приїхав до Москви. «Правда» опублікувала його схвальну статтю, присвячену пам'яті Леніна.

Москва завжди ввійшла в життя в'єтнамського революціонера. Кінокамера показує радянську столицю тих років.

З трибуні конгресу Комінтерну делегат VII конгресу Нгуєн Ай Куок заявив:

— Скоріше патріотичні спонування, ніж ідеї комунізму, привели мене до Леніна... Та крок за кроком у боротьбі я зрозумів, що лише соціалізм і комунізм зможуть звільнити народи...

Фільм «Його звали Хо Ши Мін» яскраво і образно розповідає про людину незвичайної долі, вірного друга Радянської країни, комуніста-інтернаціоналіста, солдата і поета (з екрана лунають рядки його віршів) товариша Хо Ши Міна, світла пам'ять про якого буде вічно жити в серцях людей доброї волі.

М. ТАТАРИНОВ,
(АПН).

ЛЮДИНА НЕЗВИЧАЙНОЇ ДОЛІ

ФІЛЬМ РАДЯНСЬКИХ КІНОДОКУМЕНТАЛІСТІВ ПРО ХО ШІ МІНА

документального кіно відтворюють на екрані сторінки життя і діяльності полум'яного революціонера лєнінської школи, першого і незмінного президента Демократичної Республіки В'єтнам, вірного друга Радянської Рад Хо Ши Міна. Їм удалося розшукати ріднісінькі, які у кіно-і фотоматеріалах. У фільмі увійшли документальні кадри, зняті в різні роки радянськими і в'єтнамськими кінооператорами. У ньому використані матеріали Інституту марксизму-ленінізму при ЦК КПРС, Держфільмофонду СРСР, Центрального державного архіву кінофотодокументів, зарубіжної кінохроніки.

На екрані — невеликий будиночок. На відкритій веранді — сіда з друкарською машинкою. До нього повільно підходить стара людина з дивовижно рухливими доб-

ПОСТРІЛИ НА ЛІЖНИ

СУМНІ (РАТАУ). Тут закінчився чемпіонат Центральної ради ДСТ «Авангард» з біатлону, який включав 20-кілометрову лижну гонку із стрільбою та естафету. Першість завоювала команда Сумської області, на другому місці — київляни, на третьому — лужичани Харкова. В особистому заліку чемпіоном став: серед чоловіків — майстер спорту Іван Суровцев (Київ), серед жінок — сумчанка Вікторія Русянова.

НОВИЙ РЕКОРД

АЛМА-АТА, 29 січня. (ТАРС — КазТАГ). За 35,73 секунди пробіг сьогорні 500 метрів 23-річний армієць з алма-атинської Валерій Муратов на міжнародних ковзанярських змаганнях на льоду Раді Міністрів Казахської РСР з участю скоростежів НДР, Нідерландів і Радянського Союзу. Це — новий світовий рекорд. Попередній рекорд шведа Хассе

Бер'еса 38,87, встановлений тут на катку Медео, тривав чотири дні.

ЩАСЛИВА ТРАСА СВІТЛАНИ ЯКОВЛЕВОЇ

СЛАВСЬКЕ, Львівської області. (РАТАУ). Золоту медаль переможниці в спеціальному слаломі вперше завоювала третьокласниця Київського інституту фізкультури Світлана Яковлева. Успішно і чітко двічі пройшла вона трасу довжиною 450 метрів з перепадом висот 140 метрів, показавши час — 1:45,5. Яковлева залишила позаду своїх землячок Світлану Місаню («Авангард» — 1:51,4) і Віру Стельмах («Динамо» — 1:55,0).

Команду переможу в спеціальному слаломі завоювали студентки. За сумою двох видів триборства лідирують спортсменки «Авангарду».

Сьогорні останній день змагань гірськолижників республіки, які проходять за програмою VI зимової спартакіади. Чоловіки й жінки змагатимуться в швидкісному слаломі.

ДРУГИЙ МАТЧ — ПЕРЕМОЖНИЙ

БЕЛГРАД. (ТАРС). Свій другий матч у цьому сезоні футболісти збірної СРСР зіграли в югославському місті Шибениці. Їх суперником була місцева команда «Шибеник», яка виступає в другій лізі першості Югославії. Збірна СРСР перемогла з рахунком 3:0, 2:0.

Матч зіграв п'ять тисяч глядачів.

ПЕРЕМОГЛИ ВОРОШИЛІВГРАДЦІ

ВОРОШИЛІВГРАД. (РАТАУ). Тут тривають ігри третього туру всеукраїнської першості країни. Після серії невдач перемогу здобула воронішівградська «Зірка». В поєдинку, який тривав білизні як дві з половиною години, вона перемогла харківський «Буревісник» — 3:2, 10:15, 15:2, 15:11, 11:15, 11:12.

Красну й змістовну гру підготував чемпіон країни алма-атинський «Буревісник».

ПОКАЗУЄ КИРОВОГРАД
ЧЕТВЕР, 5 лютого. Перша програма, 11.00 — Телевісті.

(К). 11.10 — Музичний телефільм. 12.00 — Художній фільм «Леворот». (Кіровоград). 17.00 — Книжкова полиця. (Кіровоград). 17.15 — Кольорове телебачення. Г. Матвеев «Чарівна келеса». Спектакль дитячого театру ляхів Палацу культури Київського залізничника. 18.00 — Програма перелат. 18.05 — Для школярів «Спортивна юність». (Ленінград). 18.50 — Ленінський університет мільйонів. «Історія КПРС». Роль партії у створенні матеріально-технічної бази комунізму. (М). 19.00 — Чемпіонат Європи з фігурного катання. Парне катання. Додаткова програма. (Ленінград). 21.30 — Інтербачення. Програма кольорового телебачення. «У світі тварин». (М). 22.30 — О. Олександровський. «Остання ніч». Монтаж спектаклю на-

родного драматичного театру Палацу культури ім. Леніна. (Дніпропетровськ). 23.00 — Телевісті. (К).

П'ЯТНИЦЯ, 6 лютого. Перша програма. 11.00 — Телевісті. 11.10 — Телевізійний художній фільм. 12.20 — Першість світу Європейської ліги з настільного теніса (СРСР з Угорщиною). 13.20 — Новини. (М). 16.35 — Напа афіша. 16.40 — Новини. (М). 16.45 — Телевізійна програма. 16.55 — «Дінь за дінем». (Кіровоград). 17.15 — Естафета новин. (М). 18.00 — Програма перелат. 18.05 — «Піонерія». (М). 19.00 — Інтербачення. Чемпіонат Європи з фігурного катання. Жінки. Додаткова програма. (Ленінград). 23.00 — Телевісті. (М). 23.10 — Молодіжна програма «Потіля». (Включення Миколаєва та Ужгорода).

Наша адреса і телефони

м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36
Телефони: відповідального секретаря — 2-45-35,
відділу військово-патріотичного виховання і спорту — 2-45-35, решти відділів — 2-45-36.

«МОЛОДОЙ КОМУНАР» — орган Кіровоградського обкома ЛКСМУ, г. Кіровоград.

Друкарня ім. Г. М. Димитрова, обласного управління по пресі, м. Кіровоград, вул. Галіки, 2.